

УДК 004:378.147]:81'243

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9\(15\)-730-742](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9(15)-730-742)

Корольова Наталія Лівіївна викладач, Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, м. Одеса, <https://orcid.org/0009-0002-5761-8752>

Оверчук Ольга Володимирівна кандидат політичних наук, доцент кафедри іноземних мов, Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», м. Рівне, <https://orcid.org/0000-0001-5576-0398>

Пабат Марина Анатоліївна доцент кафедри іноземних мов, кафедра іноземних мови, історико-філологічний факультет, Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», м. Рівне, <https://orcid.org/0000-0003-3842-256X>

ІНТЕНСИВНЕ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ФІЛОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА В УМОВАХ ЗБІЛЬШЕННЯ ВПЛИВУ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ОСВІТНІ ПРОЦЕСИ

Анотація. Сьогодні відбувається активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в навчальний процес закладів освіти всіх рівнів, що набуло особливої актуальності ще за період пандемії, а згодом і під час повномасштабного вторгнення. Ці події зумовили розробку й використання освітньою сферою штучного інтелекту.

Мета статті – дослідження взаємозв'язку між інтенсивним вивченням іноземної мови й розвитком технологій штучного інтелекту в контексті філологічних аспектів. Аналізуючи це питання, малося на меті також з'ясувати в рамках статті, як можна вирішити проблему ефективного вивчення іноземних мов в умовах збільшення впливу новітніх технологій. Розглянуто й охарактеризовано штучний інтелект і його основні аспекти використання в освітній галузі. Визначено, що загалом головна ціль використання штучного інтелекту – це полегшити студентську буденність шляхом швидкого отримання необхідної інформації, що значно економить час. Проаналізовано інтенсивний підхід до вивчення іноземних мов і наведено його основні переваги й недоліки. Зазначено, що таке вивчення іноземної мови передбачає передовсім оволодіння комунікаційними навичками й використання психологічних потенціалів особистості й діяльності здобувачів освіти, які не

застосовуються у звичайному навчанні. Особливий акцент робиться на керуванні соціально-психологічними процесами в групі, управлінні взаємодією між викладачем та учнями, а також між самими учнями. Цей підхід, як правило, здійснюється впродовж обмеженого терміну.

Проаналізовано переваги й недоліки інтенсивного вивчення іноземної мови. Наведено основні причини, чому інтенсивне вивчення іноземної мови є філологічною проблемою. Одна з них – це недостатній фокус на розвитку мовних навичок у широкому контексті, особливо завдяки активному використанню технологій штучного інтелекту. Зосередженість на швидкому засвоєнні може призвести до відсутності глибокого розуміння культурного, історичного й соціального контексту мови.

Ключові слова: філологічна освіта, цифрова трансформація освіти, інноваційні технології, іноземна мова, технології штучного інтелекту.

Korolyova Nataliya Livivna Assistant Lecturer, Odesa National University named after I. I. Mechnikova, Odesa, <https://orcid.org/0009-0002-5761-8752>

Overchuk Olha Volodymyrivna PhD in Political Science, Associate Professor of the Department of Foreign Languages, Faculty of History and Philology, Private Higher Education Establishment "Academician Stepan Demianchuk International University of Economics, and Humanities", Academician Stepan Demianchuk, Rivne, <https://orcid.org/0000-0001-5576-0398>

Pabat Maryna Anatolyivna Associate Professor of the Department of Foreign Languages, Faculty of History and Philology, Private Higher Education Establishment "Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities", Rivne, <https://orcid.org/0000-0003-3842-256X>

INTENSIVE STUDY OF A FOREIGN LANGUAGE AS A PHILOLOGICAL PROBLEM IN THE CONDITIONS OF THE GROWING INFLUENCE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES ON EDUCATIONAL PROCESSES

Abstract. Today, there is an active implementation of information and communication technologies in the educational process of educational institutions of all levels, which became especially relevant during the pandemic, and later during the full-scale invasion. These events led to the development and use of artificial intelligence in the field of education.

The purpose of the article was to study the relationship between the intensive study of a foreign language and the development of artificial intelligence

technologies in the context of philological aspects. Analyzing this issue, the article also aimed to find out how the problem of effective foreign language learning can be solved in the conditions of the growing influence of the latest technologies. Artificial intelligence and its main aspects of use in the educational field were considered and characterized. It was determined that, in general, the main goal of using artificial intelligence is to facilitate the student's everyday life, allowing to quickly obtain the necessary information, which significantly saves time. An intensive approach to learning foreign languages is analyzed and its main advantages and disadvantages are given. It is noted that the intensive study of a foreign language mainly involves mastering communication skills and using the psychological potentials of the individual and the activities of the students of education, which are not used in regular education. Special emphasis is placed on managing social and psychological processes in the group, managing interaction between the teacher and students, as well as between the students themselves. This approach, as a rule, is carried out in a limited time frame.

The advantages and disadvantages of intensive foreign language study are analyzed. The main reasons why the intensive study of a foreign language is a philological problem are given. One of the main reasons why the intensive study of a foreign language is a philological problem is the insufficient focus on the development of language skills in a broad context, especially in the context of the active use of artificial intelligence technologies. A focus on rapid acquisition can lead to a lack of deep understanding of the cultural, historical and social context of the language.

Keywords: philological education, digital transformation of education, innovative technologies, foreign language, artificial intelligence technologies.

Постановка проблеми. В сучасному світі, де технології штучного інтелекту (ШІ) все більше впливають на різні сфери життя, освітні процеси також зазнають змін та перетворень. Сьогодні кожна сфера науки й громадського життя нерозривно пов'язана з технологічними системами або так званими роботами, які здатні виконувати завдання, що раніше виконувались тільки людьми. Науковий прогрес охопив всі ділянки життєдіяльності суспільства, і сьогодні виразним прикладом цього є розвиток штучного інтелекту (ШІ). ШІ спрощує технологічні процеси, може виконувати ризикові завдання, підтримує людей з особливими потребами, а також допомагає вивчати нашу планету. Особливе місце ШІ займає в освіті, а саме в процесі вивчення мов, де він застосовується для створення персоналізованого підходу до здобуття знань.

Головна мета вивчення іноземної мови – це покращення комунікативної складової іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти, а також

розвиток їхніх навичок і вмінь ефективного спілкування й монологічного мовлення. Сучасна методика вивчення іноземних мов володіє широким спектром ефективних методів, зокрема інтенсивних і з використанням цифрових технологій і можливостей штучного інтелекту, що є актуальним і важливим питанням сучасних освітніх реалій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед найновіших досліджень різних поглядів на застосування технологій штучного інтелекту в освітньому просторі загалом й у процесі вивчення англійської мови зокрема варто виокремити праці низки вітчизняних науковців. N. Khatniuk у своїй праці зазначає, що питання використання ШІ в різних сферах життєдіяльності тісно пов'язане з його практичною реалізацією й технологічним забезпеченням. Проте не існує єдиного уніфікованого механізму для практичного й технологічного втілення, який би вплинув на розвиток правового регулювання цієї області. Тому ця проблема становить складний комплекс задач, які відрізняються за ступенем унікальності, загальністю, суб'єктивністю, складністю й рівнем розробленості, кожна з яких має свої принципові й практичні труднощі [12].

В. Краснопольський та інші автори дослідили перспективи й реалії використання штучного інтелекту в різних галузях. Різноманітність освітніх ресурсів для формування компетентних фахівців у галузі іноземних мов (вчителів, викладачів, перекладачів) відіграє позитивну роль. Застосування «машинного навчання» підвищує якість та ефективності освітнього процесу в системі вищої освіти України. Держава повинна на рівні законодавства розробити й урегулювати використання ШІ, визначити міри відповідальності за можливі порушення в цій сфері. Водночас важливо дотримуватись балансу між людьми й технікою, оскільки лише живі істоти здатні повністю розуміти наслідки своїх дій. Розвиток штучного інтелекту безперечно буде тривати, але важливо запобігти можливим соціально-економічним катастрофам і руйнації, які може спричинити ця технологія [6].

О. Зубенко проаналізувала роль штучного інтелекту у вивченні іноземної мови в академічному середовищі. На її думку, впровадження цієї технології на заняттях у вищих навчальних закладах допомагає створити більш наочні й захопливі уроки, що підвищує інтенсивність навчального процесу, допомагає встановити миттєвий зворотний зв'язок і стимулює мотивацію до пізнавальної діяльності [4].

І. Козубай проаналізувала вплив штучного інтелекту на викладання й вивчення іноземних мов. На її погляд, інтеграція штучного інтелекту в процес вивчення мов сприяла виникненню різноманітних додатків, спрямованих на поліпшення засвоєння мови студентами. Інтелектуальні системи для репетицій, чат-боти, інструменти розпізнавання мови й віртуальні мовні

помічники є лише деякими прикладами технологій, заснованих на штучному інтелекті, які були спеціально створені для цього. Тому застосування технологій ШІ в мовній освіті відкриває нові можливості для вдосконалення, проте потребує одночасного глибокого аналізу можливих обмежень з метою забезпечення його ефективного й широкого впровадження в закладах освіти [5].

К. Певень та інші науковці також розглянули вплив технологій штучного інтелекту на сучасні практики освіти. У своїх розвідках вони охопили технології ШІ, які найчастіше використовуються в освітньому процесі: системи адаптивного навчання, Chatbots і віртуальні асистенти, технології автоматичного оцінювання, технології аналітики даних і рекомендаційних систем, технології візуалізації даних [7].

Розглядаючи питання вивчення іноземної мови, О. Тамаркіна визначила, що використання інтенсивних методів дозволяє активізувати мовленнєві вміння за короткий термін. Проте поряд із рядом переваг таких методів навчання існують і певні недоліки й невирішені проблеми, наприклад, недостатня кількість уваги роботі над мовним матеріалом [9].

Мета статті – розкрити питання інтенсивного вивчення іноземної мови як філологічної проблеми в контексті розвитку технологій штучного інтелекту.

Виклад основного матеріалу. Вивчення будь-якої мови – це складний когнітивний процес, який традиційно базується на теорії й практиці. Але останні досягнення у сфері штучного інтелекту відкрили нові горизонти для освоєння мов завдяки розвитку інтелектуальних систем навчання й відповідних алгоритмів обробки. Поява нових технологій та їхнє впровадження в освітній процес створює можливість ефективно працювати з інформацією, отримувати її, перевіряти й аналізувати, а також допомагає вдосконалювати методи роботи з навчальним матеріалом. Це спрощує доступ до інформації, сприяє пошуку нових способів презентації й роботи з даними. Використання цифрових технологій у сфері освіти відіграє роль своєрідного рушія процесів трансформації освіти на всіх її рівнях, особливо в умовах кризових ситуацій [3].

Штучний інтелект може бути потужним інструментом, допомагаючи викладачам створювати індивідуальний навчальний контент, надавати конструктивний відгук здобувачам освіти й виявляти їхні індивідуальні освітні потреби [8]. Однак важливо пам'ятати, що викладачі відіграють непередбачувану і суттєву роль в освітньому процесі, забезпечуючи мотивацію, глибокі інсайти й підтримуючи особистий контакт зі здобувачами освіти. Відтак важливим виявляється діалог між штучним інтелектом і викладачами, оскільки він забезпечує ефективне використання технологій й відповідає особливостям освітнього процесу.

Вчені, які досліджують штучний інтелект, визначають два основних його типи: слабкий і сильний. Слабкий тип володіє здатністю виконувати обмежений спектр завдань. Прикладами таких систем є мобільні додатки для голосового управління, як-от Google Assistant, Аліса й Siri. Вони дозволяють користувачам озвучувати команди операційній системі й отримувати розумні відповіді, обмежуючись певним набором функцій [4].

Сильний штучний інтелект здатен виконувати будь-яке завдання подібно до того, як це робить людина. Проте наразі система ШІ зі здатністю до сильного інтелектуального рівня ще не розроблена. Та в цьому напрямку проводяться дослідження й розробки, спрямовані на досягнення такої амбітної мети [2].

Прогрес ШІ вписується в логічний хід розвитку постіндустріального технологічного суспільства, яке відзначається зростанням інтенсивності процесу інформатизації в усіх сферах людської діяльності й суспільства в цілому. Основні аспекти використання ШІ в освіті такі (рис. 1):

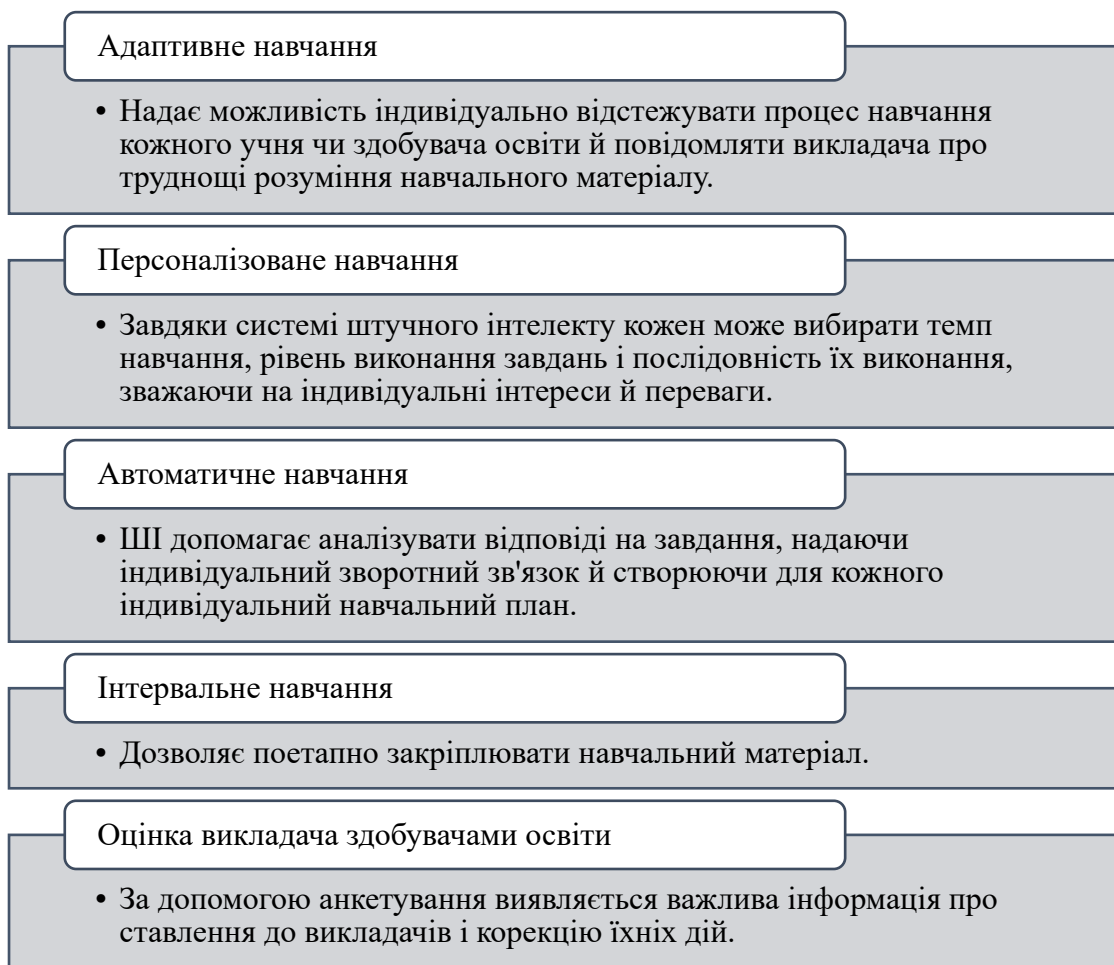

Рис. 1. Основні аспекти використання ШІ в освіті
Джерело: розроблено авторами на основі аналізу джерела [2].

Технології штучного інтелекту володіють великим потенціалом для покращення процесу вивчення іноземної мови, але важливо тримати рівновагу між його використанням й людським керівництвом в освітньому процесі. Викладачі відіграють ключову роль у розвитку критичного мислення, творчості й соціальних навичок здобувачів освіти. Вони повинні використовувати технології ШІ як засіб покращення навчання, зберігаючи водночас важливість особистого спілкування й культурного контексту. З розвитком технологій штучного інтелекту ймовірно зросте вплив цих засобів на вивчення мови, що стане об'єктом подальших досліджень і вдосконалення в майбутньому [11].

В освітньому процесі використання ШІ має на меті полегшити студентську буденність, оскільки дозволяє швидко отримувати необхідну інформацію, що значно економить час. Проте слід відзначити, що штучний інтелект не створює новий контент, а лише копіює матеріал з різних джерел, що є причиною випадків академічної недоброчесності. Плагіат є актуальною проблемою сьогодення, і йому необхідно приділяти належну увагу [10].

Іншими проблемами, які пов'язані із використанням ШІ в освітньому процесі, є:

- скорочення кількості викладачів і тиск на ринок праці;
- можлива нерівність доступу до відповідного програмного забезпечення з огляду на соціальні особливості (особливо в умовах дистанційного навчання);
- труднощі, пов'язані з розвитком комунікативних навичок [7].

Варто зазначити, що комп'ютерні інновації є необхідними для зацікавлення здобувачів освіти й наочного пояснення матеріалу. Однією з провідних онлайн-платформ для інтерактивного навчання англійської мови є MyEnglishLab, яку вже тривалий час успішно використовують університети України. Вона є однією з найбільш вдосконалених, оскільки контролює студентів-лінгвістів, включно з термінами виконання завдань, збереженням їхніх досягнень, пропонуванням різноманітних тренувань і перевірок, а також відстеженням прогресу засвоєного матеріалу протягом певного періоду часу [5].

Інструменти штучного інтелекту, як-от інтелектуальні системи навчання й чат-боти, дають можливість миттєвого отримання зворотного зв'язку, пропонування зорієнтованої на практику підтримки й сприяння активному залученню здобувачів освіти, що призводить до покращення результатів вивчення мови.

Чат-боти й віртуальні мовні асистенти, що базуються на штучному інтелекті (наприклад, ChatGPT), можуть залучати здобувачів освіти до мовної взаємодії, надаючи можливості для практики й отримання миттєвого зворотного зв'язку. Ці системи здатні імітувати реальну мовну ситуацію й сприяти поліпшенню комунікативних навичок [1].

Головним завданням вивчення іноземної мови є вдосконалення комунікативного аспекту іншомовної компетентності здобувачів у закладах вищої освіти, формування навичок і вмінь якісного діалогу й монологічного мовлення. В сучасних реаліях методологія навчання іноземних мов збагачена різноманітним арсеналом ефективних підходів, і серед них використання передових цифрових технологій відіграє важливу й перспективну роль.

Проте жоден з методів не гарантує миттєвого вивчення іноземної мови без власних зусиль. Можна значно покращити процес вивчення іноземної мови, використовуючи інтенсивні методи навчання. Ці методи мають безсумнівні переваги, що стимулюють здобувачів освіти й особливо корисні в групах з різними рівнями підготовки, оскільки вони підходять для спільного навчання. Окрім того, вони перетворюють здобування знань у захопливий процес занурення в мовне середовище, максимально наближене до реального життя. Інтенсивні методи навчання не лише збільшують інтерес до вивчення іноземних мов, але й відмінно розвивають творчу самостійність студентів, що сприяє швидкому обміну інформацією й передачі набутих знань.

Інтенсивне вивчення іноземної мови допомагає швидше досягнути потрібного володіння нею на розмовному рівні, включно з основними граматичними навичками, необхідними для цього. Його можна охарактеризувати як спеціально організований навчальний процес, під час якого швидко освоюється матеріал і активно розвивається особистість.

Методика інтенсивного навчання сформулювалася як унікальна система, яка відрізняється від традиційних підходів до викладання іноземних мов за певними параметрами. Важливою рисою цього методу є скорочений час навчання й інтенсивна щоденна концентрація навчальних занять. На жаль, зараз термін «інтенсивне вивчення іноземних мов» не завжди використовується правильно. Зазвичай воно сприймається як короткотривалий курс, де основною особливістю є вивчення усної мови за обмежений період часу [9].

Нині доводиться спостерігати, що інтенсивне навчання, яке охоплює застосування інформаційних технологій, можна представити як експериментальну модель подальшого розвитку методики загалом, а також як методику розвитку навчання. Вже зараз спостерігається вплив цього підходу на широку практику викладання іноземних мов, зокрема в реалізації комунікативно-ситуативного підходу.

Основні принципові відмінності між інтенсивними методами й традиційними такі:

- розподіл часу навчання;
- в умовах закладу вищої освіти їх можна використовувати не в повному обсязі для засвоєння всієї навчальної програми з іноземної мови, а лише окремі їхні прийоми.

Важливо виділити основні переваги й недоліки інтенсивного вивчення іноземної мови (табл. 1).

Таблиця 1

Переваги й недоліки інтенсивного вивчення іноземної мови

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none">• засвоєння великого обсягу мовних, лексичних і граматичних компонентів;• активне впровадження здобутих знань, вмінь і навичок у практику усного спілкування на іноземній мові;• здатність застосовувати набуті мовні навички не лише у власному висловлюванні, а й під час розуміння співрозмовника;• подолання психологічних бар'єрів, зокрема переборення страху допустити помилку;• висока й швидка ефективність навчання.	<ul style="list-style-type: none">• надмірний обсяг нового мовного матеріалу, що вводиться (від 150 до 200 нових слів одночасно, а також 30-50 мовних фразеологізмів і кілька типових граматичних явищ);• навчання переважно усних форм спілкування за недостатньої уваги до письмових;• недостатнє опрацювання граматичних складових і моделей.

Джерело: [11].

Доведено, що інформаційні комп'ютерні технології істотно розширили можливості передачі навчальної інформації, а їх використання на заняттях з іноземної мови відкриває значний потенціал для підвищення мотивації до навчання. До того ж це дає можливість повністю нівелювати одну з найголовніших причин негативного ставлення до навчання – невдачу, спричинену незрозумінням суті проблеми й значними прогалинами в знаннях, які можна усунути за допомогою дистанційного навчання та його контролю [6].

В умовах активного впливу технологій штучного інтелекту на освітній процес інтенсивні методи вивчення іноземної мови стають філологічною проблемою з огляду на декілька причин (рис. 2):

Формування якісної комунікації

- Філологічний аспект полягає у вдосконаленні мовної компетентності, що охоплює не лише знання граматики й лексики, але й уміння адекватно висловлювати думки, спілкуватися, аналізувати тексти тощо. Відповідність інтенсивних методів такому рівню вимагає зважати на філологічні аспекти для досягнення повноцінної мовної взаємодії.

Збалансований підхід

- Використання технологій ШІ в освітньому процесі вимагає збалансованого підходу між інноваційними засобами й традиційними філологічними методами, які сприяють глибокому розумінню мовних структур, культурних особливостей тощо.

Спілкування та взаємодія

- Оскільки мова є ключовим інструментом для спілкування та взаємодії між людьми, важливо, щоб інтенсивні методи забезпечували розвиток мовних навичок, які є не лише технічно вірними, а й відповідають певній культурі.

Рис. 2. *Причини формування філологічної проблеми в процесі інтенсивного вивчення іноземної мови з використанням технологій ШІ*
Джерело: власна розробка авторів.

Цифрові технології повністю реформують модель освіти. Це стосується як використання штучного інтелекту у ролі помічника викладача, так і інтеграції ШІ у мобільних додатках в процес інтенсивного вивчення іноземних мов, і обидва напрямки мають свої переваги:

- завдяки інтерактивному підходу до навчання зростає інтерес здобувачів освіти до навчання;
- використання ШІ дозволяє адаптувати й персоналізувати освітній процес;
- цифрова система оцінювання здобувачів освіти через ШІ дозволяє викладачам швидко коригувати курс навчання;
- ШІ допомагає визначити рівень знань здобувачів освіти й вибрати найбільш оптимальний формат навчання [12].

Проте важливо пам'ятати, що ШІ не може замінити викладача, оскільки останній є не лише джерелом інформації, але й наставником. Необхідно також

звертати увагу на те, що ІІІ потребує навчання, і відповідальним за якість цього навчання є викладач.

Висновки. Вимоги, які сучасне суспільство ставить до вивчення іноземних мов, потребують аналізу наявних методів, розроблених вченими у сфері методики викладання іноземних мов, з метою прискорення й покращення навчального процесу. Інтенсивне вивчення іноземної мови стає актуальною філологічною проблемою, що потребує ретельного розгляду й адаптації у зв'язку з активним поширенням різних технологій у світі. Вплив штучного інтелекту на освітні процеси стає все помітнішим і значущішим, змінюючи традиційні підходи до вивчення мови. Впровадження сучасних технологій у навчання може забезпечити більш інтерактивний та адаптивний підхід до вивчення іноземної мови, зробити його більш захопливим для здобувачів освіти. Але важливо зберегти баланс між використанням технологій і роллю викладача як наставника й джерела інформації.

Розвиток інтенсивного вивчення іноземної мови в умовах технологічного прогресу вимагає додаткових досліджень, пошуку оптимальних підходів до інтеграції технологій в навчальний процес і збереження цінностей традиційної філологічної освіти. Ця проблема залишається в центрі уваги освітян, дослідників і педагогів, які спільно працюють над забезпеченням якісного й результативного вивчення іноземної мови в умовах сучасних викликів і можливостей.

Перспективи подальших досліджень можуть бути направлені на аналіз ефективності використання штучного інтелекту в процесі вивчення іноземної мови, розвитку навичок мовлення, засвоєння елементів лексики й граматики.

Література:

1. Акоп'янц Н. М. Використання ChatGPT в процесі вивчення англійської мови: переваги та можливості. *Вісник Національного технічного університету «ХПИ»*. 2023. № 1. С. 69-72. DOI: <https://doi.org/10.20998/2227-6890.2023.1.13> (дата звернення: 16.08.2023).
2. Використання штучного інтелекту в освіті / І. Візнюк та інші. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. С. 14-22. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-59-14-22> (дата звернення: 16.08.2023).
3. Використання штучного інтелекту у вивченні іноземної мови здобувачами освіти / М. Кадемія та інші. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. С. 153-163. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-63-153-163> (дата звернення: 16.08.2023).
4. Зубенко О. В. Штучний інтелект і вивчення іноземної мови. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. № 2(27). С. 80-85. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.2.15> (дата звернення: 16.08.2023).
5. Козубай І. Комплексний аналіз впливу штучного інтелекту на викладання та вивчення іноземних мов. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. № 1(63). С. 210-214. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-1-32> (дата звернення: 16.08.2023).

6. Краснопольський В. Е., Пахомова Т. О., Курилова Ю. Р. Навчальний потенціал штучного інтелекту для організації самостійної роботи студентів у процесі вивчення іноземної мови. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 7(13). С. 587-599. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7\(13\)-587-599](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7(13)-587-599) (дата звернення: 16.08.2023).
7. Певень К. О., Хміль Н. А., Макогончук Н. В. Вплив штучного інтелекту на зміну традиційних моделей навчання та викладання: аналіз технологій для забезпечення ефективності індивідуальної освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2023. № 11(29). DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11\(29\)-306-316](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11(29)-306-316) (дата звернення: 16.08.2023).
8. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні від 02.12.2020 № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 16.08.2023).
9. Тамаркіна О. Л. Застосування інтенсивного методу навчання іноземній мові у вищій школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: збірник наукових праць. 2020. № 73. С. 218-222. URL: <http://repo.snau.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/9113> (дата звернення: 16.08.2023).
10. Шаров С. В. Сучасний стан розвитку штучного інтелекту та напрямки його використання. *Українські студії в європейському контексті*. 2023. № 6. С. 136-144. URL: http://obrii.org.ua/usec/storage/conference/zb_vol6_2023.pdf#page=137 (дата звернення: 16.08.2023).
11. Artificial Intelligence In The Modern Educational Space: Problems And Prospects / S. Iasechko and other. *IJCSNS: International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. № 22(6). P. 25-32. DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.6.5>. (дата звернення: 16.08.2023).
12. Khatniuk N. S. Правові засади використання штучного інтелекту у сфері надання освітніх послуг у вищих навчальних закладах. *World trends in the use of interactive technologies in education*: монографія. Lima, Peru, 2023. P. 305–316. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/45705/1/N_Khatniuk_Monograf_WTUIITE_2023_FPMV.pdf (дата звернення: 16.08.2023).

References:

1. Akopiants N. M. (2022). Vykorystannia ChatGPT v protsesi vyvchennia anhliiskoi movy: perevahy ta mozhlyvosti [Using ChatGPT in the process of learning English: advantages and opportunities]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «KhPI» - Bulletin of the National Technical University "KhPI"*, 1, 69-72. Retrieved from <https://doi.org/10.20998/2227-6890.2023.1.13> [in Ukrainian].
2. Vizniuk I. ., Buhlai N., Kutsak L., Polishchuk A. & Kylyvnyk V. (2021). Vykorystannia shtuchnoho intelektu v osviti. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*, 14–22. Retrieved from <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-59-14-22> [in Ukrainian].
3. Kademiia M., Vizniuk I., Polishchuk A. & Dolynnyi S. (2022). Vykorystannia shtuchnoho intelektu u vyvchenni inozemnoi movy zdobuvachamy osvity [Use of artificial intelligence in learning a foreign language by students]. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*, 153–163. Retrieved from <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-63-153-163> [in Ukrainian].
4. Zubenko O. V. (2023). Shtuchnyi intelekt i vyvchennia inozemnoi movy [Artificial intelligence and foreign language learning]. *Zakarpatski filolohichni studii – Transcarpathian Philological Studies*, 2(27), 80-85. Retrieved from <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.2.15> [in Ukrainian].

5. Kozubai I. (2023). Kompleksnyi analiz vplyvu shtuchnoho intelektu na vykladannia ta vyvchennia inozemnykh mov [Complex analysis of the impact of artificial intelligence on teaching and learning foreign languages]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current issues of humanitarian sciences*, 1(63), 210-214. Retrieved from <https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-1-32> [in Ukrainian].

6. Krasnopol'skyi V. E., Pakhomova T. O. & Kurylova Yu. R. (2023). Navchalnyi potentsial shtuchnoho intelektu dlia orhanizatsii samostiinoi roboty studentiv u protsesi vyvchennia inozemnoi movy [Educational potential of artificial intelligence for the organization of independent work of students in the process of learning a foreign language]. *Aktualni pytannia u suchasniy nautsi – Current issues in modern science*, 7(13), 587-599. Retrieved from [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7\(13\)-587-599](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7(13)-587-599) [in Ukrainian].

7. Peven K. O., Khmil N. A. & Makohonchuk N. V. (2023). Vplyv shtuchnoho intelektu na zminu tradytsiinykh modelei navchannia ta vykladannia: analiz tekhnolohii dlia zabezpechennia efektyvnosti indyvidualnoi osvity [The influence of artificial intelligence on the change of traditional models of learning and teaching: analysis of technologies to ensure the effectiveness of individual education]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky – Perspectives and innovations of science*, 11(29). Retrieved from [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11\(29\)-306-316](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11(29)-306-316) [in Ukrainian].

8. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku shtuchnoho intelektu v Ukraini: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy of 02.12.2020 no. 1556-r : as of 29 December 2021. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

9. Tamarkina O. L. Zastosuvannya intensyvnogo metoda navchannya inozemniy movi u vyshchii shkoli [pplication of an intensive method of teaching a foreign language in higher education]. *Pedahohika formuvannya tvorchoyi osobystosti u vyshchii i zahal'noosvitniy shkolakh - Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools: a collection of scientific works*, 73, 218-222. Retrieved from <http://repo.snau.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/9113> [in Ukrainian].

10. Sharov S. V. (2023). Suchasnyi stan rozvytku shtuchnoho intelektu ta napriamky yoho vykorystannia [The current state of artificial intelligence development and directions of its use]. *Ukrainski studii v yevropeiskomu konteksti – Ukrainian studies in the European context*, 6, 136-144. Retrieved from http://obrii.org.ua/usec/storage/conference/zb_vol6_2023.pdf#page=137 [in Ukrainian].

11. Iasechko S., Pereiaslav'ska S., Smahina O., Lupei N., Mamchur L. & Tkachova O. (2022). Artificial Intelligence In The Modern Educational Space: Problems And Prospects. *IJCSNS: International Journal of Computer Science and Network Security*, 22(6), 25-32. Retrieved from <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.6.5>.

12. Khatniuk N. S. (2023). Pravovi zasady vykorystannia shtuchnoho intelektu u sferi nadannia osvitnikh posluh u vyshchykh navchalnykh zakladakh [Legal principles of the use of artificial intelligence in the field of providing educational services in higher educational institutions]. *World trends in the use of interactive technologies in education* (pp. 305-316). Lima, Peru. Retrieved from https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/45705/1/N_Khatniuk_Monograf_WTUIITE_2023_FPMV.pdf [in Ukrainian].